

कवि कुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, नागपूर, यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक, बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे, रायगड व सीओईपी तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, पुणे या विद्यापीठांच्या अधिनियमात सुधारणा करण्यासाठी समिती गठीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण-२०२५/ई-११८५६५४/विशि-४
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग
मंत्रालय, मुंबई : ४०००३२.
दिनांक : १० जुलै, २०२५.

प्रस्तावना :-

राज्यातील कवि कुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय (विद्यापीठ) अधिनियम, १९९७ व यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ अधिनियम, १९८९, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे, रायगड अधिनियम, २०१४ व सीओईपी तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, पुणे अधिनियम, २०२२ राज्यामध्ये लागू करण्यात आलेला आहे. राज्यातील अकृषी विद्यापीठे व स्वायत्त महाविद्यालयामध्ये तसेच संलग्नित महाविद्यालयामध्ये अभ्यासक्रमासाठी राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० ची अंमलबजावणी शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ पासून सुरू करण्यात आलेली आहे. तसेच शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ पासून संलग्नित महाविद्यालयातील पदवी अभ्यासक्रमासाठी अंमलबजावणी करण्यात येत आहे. राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० च्या अनुषंगाने तसेच शैक्षणिक क्षेत्रात होऊ घातलेल्या बदलांच्या अनुरूप उपरोक्त अधिनियमामध्ये आवश्यकतेनुसार सुधारणा करण्यासाठी एक उच्च स्तरीय समिती गठीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

उच्च शिक्षण क्षेत्रात झालेला अमुलाग्र बदल, नवीन शैक्षणिक प्रवाह इत्यादीच्या पार्श्वभूमीवर उच्च शिक्षण अधिक सुसंगत, संशोधनात्मक, रोजगारक्षम असणे व ते समाजातील सर्व घटकांना सहजरित्या उपलब्ध होणे आवश्यक आहे. उच्च शिक्षण देणाऱ्या विविध शैक्षणिक संस्था, महाविद्यालये, विद्यापीठे इत्यादी मध्ये निकोप व पोषक असे वातावरण निर्माण करून विद्यार्थी हाच उच्च शिक्षणाचा केंद्रबिंदू मानून त्या दृष्टीने नियोजन करणे आवश्यक आहे.

२. राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० च्या अनुषंगाने तसेच शैक्षणिक क्षेत्रात होऊ घातलेल्या बदलांच्या अनुरूप कवि कुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय (विद्यापीठ) अधिनियम, १९९७ व यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ अधिनियम, १९८९, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे, रायगड अधिनियम, २०१४ व सीओईपी तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, पुणे

अधिनियम, २०२२ मध्ये आवश्यकतेनुसार बदल होणे अपेक्षित आहे. यासाठी राज्य शासन खालीलप्रमाणे समिती गठीत करण्यास मान्यता देत आहे.

अ.क्र.	सदस्यांचे नांव	पदनाम
१	श्री. अनिल राव, माजी प्राचार्य, एम.जे. कॉलेज, जळगाव	अध्यक्ष
२	प्रा. डॉ. प्रशांत साठे, बृहन्महाराष्ट्र वाणिज्य महाविद्यालय, पुणे	सदस्य
३	डॉ. रविशंकर के. मोर, प्राचार्य, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विधी महाविद्यालय, नागपूर	सदस्य
४	प्रा. वाय. व्ही. जोशी, माजी संचालक, एसजीजीएसचे कॉलेज ऑफ इंजिनिअरींग अँड टेक्नॉलॉजी, नांदेड	सदस्य
५	प्रा. पी. एम. खोडके, माजी प्राचार्य, कॉलेज ऑफ इंजिनिअरींग, यवतमाळ	सदस्य
६	डॉ. परवीन सय्यद, वरिष्ठ कायदा अधिकारी, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे	सदस्य
७	श्री. दिलीप भरड, कुलसचिव, यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक	सदस्य सचिव

३. समितीची कार्यकक्षा:-

- समितीने सध्या अस्तित्वात असलेल्या अधिनियमातील सर्व कलमांचा अभ्यास करून अधिनियमात करावयाच्या सुधारणा सुचविणे.
  - अधिनियमात करावयाच्या सुधारणा केंद्र शासनाच्या राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० शी सुसंगत असाव्यात.
  - समितीने शिफारस करतांना राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय स्तरावर अवलंब केलेल्या उपाययोजनांचा व अधिनियमांचा विचार करावा व सदर अधिनियमातील प्रस्तावित सुधारणा स्वयंस्पष्ट व सुटसुटीत असावी.
  - समितीने संबंधित विद्यापीठाशी चर्चा/विचारविनियमन करून त्यांच्या सूचना विचारात घ्याव्यात.
  - समितीने व्यवहार्य (Practical), वस्तुनिष्ठ (Physical) व अंमलबजावणी करता (viable) येतील अशा शिफारशी कराव्यात.
  - समितीने आपला अंतरीम अहवाल शासनास ३ महिन्यात सादर करावा.
४. समितीने कवि कुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय (विद्यापीठ) अधिनियम, १९९७, यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ अधिनियम, १९८९, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे, रायगड अधिनियम, २०१४ व सीओईपी तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, पुणे अधिनियम, २०२२ या अधिनियमातील सुधारणांचा विद्यापीठनिहाय अहवाल शासनास सादर करावा.

५. समितीला आवश्यक ती सर्व प्रशासकीय मदत संबंधित विद्यापीठांनी उपलब्ध करून द्यावी. तसेच समितीसाठी बैठक भत्त्यासह येणारा संपूर्ण खर्च संबंधित विद्यापीठाने त्यांच्या निधीतून विद्यापीठाच्या नियमावलीप्रमाणे करावा.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०७१०१६१११८८४०८ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्रताप पां. लुबाळ)
उपसचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपाल कार्यालयाचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२.
३. मा. उपमुख्यमंत्री (नगर विकास) कार्यालयाचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२.
४. मा. उपमुख्यमंत्री (वित्त) कार्यालयाचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२.
५. मा.मंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई ३२.
६. मा. राज्यमंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई ३२.
७. अपर मुख्य सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण, मंत्रालय, मुंबई-३२.
८. श्री. अनिल राव, माजी प्राचार्य, एम.जे. कॉलेज, जळगाव
९. प्रा. डॉ. प्रशांत साठे, बृहन्महाराष्ट्र वाणिज्य महाविद्यालय, पुणे
१०. डॉ. रविशंकर के. मोर, प्राचार्य, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर विधी महाविद्यालय, नागपूर
११. प्रा. वाय. व्ही. जोशी, माजी संचालक, एसजीजीएसचे कॉलेज ऑफ इंजिनिअरींग अँड टेक्नॉलॉजी, नांदेड
१२. प्रा. पी. एम. खोडके, माजी प्राचार्य, कॉलेज ऑफ इंजिनिअरींग, यवतमाळ
१३. डॉ. परवीन सय्यद, वरिष्ठ कायदा अधिकारी, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे
१४. श्री. दिलीप भरड, कुलसचिव, यशवंतरा चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक
१५. सर्व सहसचिव/उपसचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१६. संचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
१७. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१८. निवडनस्ती(विशि-४).